

*Vides un ilgtspējīgas attīstības
jautājumu integrācijas iespējas
vispārizglītojošo skolu mācību
programmās*

*Elita Lavrinoviča un Ārija Rupeika,
Vides izglītotāju asociācija,
Liepāja, 11.12.2010.*

Vispārizglītojošo skolu standartu prasības:

- *Viens no pamatizglītības galvenajiem uzdevumiem ir – veidot priekšstatu un sapratni par galvenajiem dabas, sociālajiem un ilgtspējīgas attīstības procesiem, morāles un ētikas vērtībām.*
- *Viens no vidējās izglītības mērķiem ir – radīt izpratni par sabiedrībā notiekošajiem procesiem un vēlmi līdzatbildīgi iesaistīties ilgtspējīgas sabiedrības attīstībā.*

Mācību priekšmeti pamatskolā, kuros tiek skartas IIA tēmas:

- ***Dabas zinības** – resursi, piesārņojums, attieksme;*
- ***Fizika** – saimnieciskās darbības ietekme uz vidi (HES, resursi, piesārņojums, ozons u.t.t.);*
- ***Kīmija** – skābais lietus, piesārņojums, attīrīšana, vielu aprite u.t.t.;*
- ***Bioloģija** – bioloģiskā daudzveidība, ĢMO, aizsardzība u.c.;*
- ***Ģeogrāfija** – ekoloģiskās problēmas, starpvalstu sadarbība, mežs, jūra u.c.;*
- ***Sociālās zinības** – IA, normatīvie akti, izprot vides un cilvēka mijiedarbību*

Mācību priekšmeti vidusskolā, kuros tiek skartas IIA tēmas:

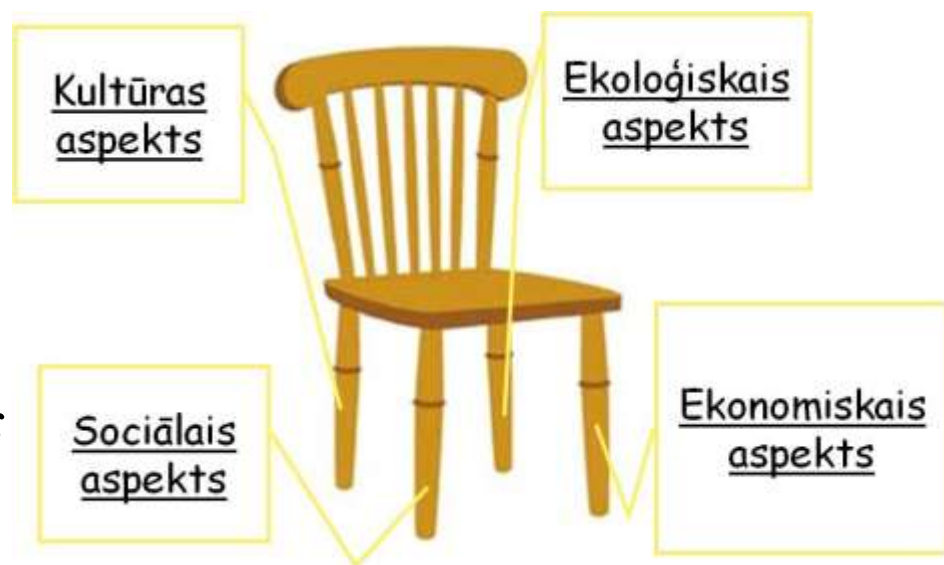
- *Fizika* – fizikālie procesi un IA nodrošināšana;
- *Ķīmija* – ķīmijas tehnoloģiju, vides un sabiedrības mijiedarbība;
- *Bioloģija* – veicināt aktīvu līdzdalību sabiedrības IA;
- *Dabaszinības* – veicināt aktīvu līdzdalību sabiedrības IA;
- *Ekonomika* – izpratne par ilgstpējīgu attīstību ;
- *Ģeogrāfija* – izprot IA būtību, valstu sadarbības loma u.t.t.;
- *Mājsaimniecība* – ilgtspējīgs patēriņš;
- *Komerczinības* – komercdarbība un IA;
- *Biznesa ekonomiskie pamati* – izprot IA un ekonomikas saistību.

Vides un ilgtspējīgas attīstības jautājumu integrācijas stiprās puses:

- *Entuziastisks skolotāju darbs ;*
- *Projektu piedāvājums skolām:*
 - *Fosforam – Stop;*
 - *Izglītība pārmaiņām;*
 - *Dažādi dabas vērojumi u.t.t.*
- *Sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas
kampaņas (Homo ecos, Pēdas u.c.)*

Vides un ilgtspējīgas attīstības jautājumu integrācijas vājās puses:

- *Mācot vienlaicīgi jāņem vērā visi IĀ aspekti – kultūras, sociālais, vides un ekonomikas.*
- *Daudzu skolotāju nepietiekamās zināšanas visos šajos jautājumos.*
- *Integrētai tēmai ir viegli palikt “nepamanītai” vai virspusēji apgūtai.*

Problēmu risinājumi:

- *Visu topošo skolotāju izglītošana par IĀ, neskatoties uz apgūstāmo mācību priekšmetu;*
- *Esošo skolotāju tālākizglītība, organizējot kursus IIĀ;*
- *Mācību grāmatas ar iekļautām IĀ tēmām (nepieciešami recenzenti par IIĀ tēmām);*
- *Literatūra, metodiskie materiāli gan skolotājiem, gan skolēniem;*
- *Skolu administrācijas izglītošana IĀ jautājumos.*

Ko darīt tūlīt?

Materiāli, kas varētu palīdzēt skolotājiem izprast, kā strādāt ar IĀ jautājumiem skolā:

- *“Izglītība pārmaiņām: ilgtspējīgas attīstības mācīšanas un mācīšanās rokasgrāmata” -
<http://www.bvs.parkš.lv/macibu-materiali/20-materials1>*
- *“Skaties 21.gadsimtā!” -
http://www.bvs.parkš.lv/dv/download/s/skaties_skolotaju.pdf*

Ko darīt tūlīt?

*Materiāls, kas varētu palīdzēt izprast IĀ
jautājumus :*

- *“Vide un ilgtspējīga attīstība” M. Kļaviņa un
J. Zaļokšņa red.:
 - Ievads;
 - Ekonomika – vide – augsme;
 - Vides tehnoloģijas;
 - Kultūrvide;
 - Ilgtspējīga attīstība.*

Paldies par uzmanību!

Kontaktinformācija:

www.vi.lv

vides.izglitiba@gmail.com